

International Science Group

ISG-KONF.COM

V

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
"TRENDS IN SCIENCE AND PRACTICE OF TODAY"**

**Ankara, Turkey
October 19-22, 2021**

ISBN 978-1-63972-065-1

DOI 10.46299/ISG.2021.II.V

TRENDS IN SCIENCE AND PRACTICE OF TODAY

Abstracts of V International Scientific and Practical Conference

Ankara, Turkey
October 19 – 22, 2021

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The V International Science Conference «Trends in science and practice of today»,
October 19 – 22, 2021, Ankara, Turkey. 478 p.

ISBN - 978-1-63972-065-1

DOI - 10.46299/ISG.2021.II.V

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	Ph.D. in Machine Friction and Wear (Tribology), Associate Professor of Department of Tractors and Agricultural Machines, Maintenance and Servicing, Lecturer, Deputy dean on academic affairs of Engineering and Energy Faculty of Mykolayiv National Agrarian University (MNAU), Mykolayiv, Ukraine
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D. (Economics), specialty: 08.00.04 "Economics and management of enterprises (by type of economic activity)"
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"

TRENDS IN SCIENCE AND PRACTICE OF TODAY

55.	Вінник Т.О., Тітаренко Д.В. УПРАВЛІНСЬКІ ФУНКЦІЇ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	247
56.	Голінська Т.М., Ільницька О.О., Чуприна В.С. ВПЛИВ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ЕКОЛОГІЇ	254
57.	Гончаренко О.Л., Хемчян І.І. ДІЯЛЬНІСТЬ ОСВІТЯНСЬКИХ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ	258
58.	Гургула Р.І. СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНО-МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ	263
59.	Казачінер О.С., Бойчук Ю.Д. ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВИХ ЦІННОСТЕЙ МОЛОДШИХ ПІДЛІТКІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ТВОРІВ Е.КУНДИШЕВОЇ	267
60.	Козлова М.С., Красильников А.А. ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІОННОГО ОБУЧЕННЯ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЕ В УСЛОВИЯХ ПАНДЕМИИ COVID-19	271
61.	Крамаренко А.М., Гоменюк Д.С., Малиш Я.В. ОСОБЛИВОСТІ ТА РОЛЬ ЕКСКУРСІЙ У КУРСІ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	279
62.	Крамаренко А.М., Сальнікова М.О., Долгіх І.В. ГРОМАДЯНСЬКЕ ВИХОВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	282
63.	Кушнір І.М. НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ	285
64.	Маджарова С.Є., Іванова Г.М. РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	288

ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВИХ ЦІННОСТЕЙ МОЛОДШИХ ПІДЛІТКІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ТВОРІВ Е.КУНДИШЕВОЇ

Казачінер Олена Семенівна,
доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С.Сковороди

Бойчук Юрій Дмитрович,
доктор педагогічних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України,
професор кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології,
ректор Харківського національного педагогічного університету імені
Г.С.Сковороди

У Законі України «Про освіту» мету освіти визначено як всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору [5].

Підлітковий період – це період переходу від дитинства до дорослості, усвідомлення себе як дорослої особи, появи прагнення бути і вважатись дорослим, переорієнтації з цінностей, характерних для дітей, на цінності світу дорослих.

Молодші підлітки ще недостатньо усвідомлюють власні дії, не прагнуть до самоаналізу, а, отже, часто не визнають очевидної провини, намагаючись будь-що виправдатись. Проблема полягає в тому, що їм вкрай важко прилюдно визнати свою провину, оскільки це рівноцінно руйнуванню підвалин власної особистості. Водночас вони, як правило, розуміють і глибоко переживають ситуацію [4].

Омелян Вишневецький виокремлює п'ять головних груп життєвих цінностей: 1. Вічні або абсолютні цінності (добро, воля, любов, справедливість, життя). 2. Основні громадянські та національні цінності. 3. Цінності сімейного життя. 4. Цінності особистісного життя. 5. Індивідуальна стратегія життя, що базується на засвоєних особистістю ціннісних відносинах [1].

Питання формування життєвих цінностей підлітків розглядалися такими авторами, як О.Коровка [1], С.Прищепа [3], В.Шахрай, Т.Алексєенко, Л.Гончар, Л.Канішевська, Р.Малиношевський [6] та іншими.

Таким чином, постає потреба та необхідність пошуку форм, методів та прийомів формування життєвих цінностей у молодших підлітків. Такою, на наш погляд, є робота з творами маловідомої на цей час письменниці Емілії Кундишевої.

Е.Кундишева за фахом була інженером-фізиком, працювала в науково-дослідницькому інституті, проте її дуже цікавило життя дітей. Свої спостереження вона відображала в розповідях, творах; деякі з них були опубліковані в дитячих журналах, у альманасі «Дружба». Героями творів письменниці постають звичайні діти молодшого підліткового віку, їх батьки, учителі, друзі, знайомі.

Мета тез полягає у здійсненні теоретичного аналізу творів Емілії Кундишевої з позиції формування за їх допомогою життєвих цінностей дітей 10-13 років, а також представленні методу роботи за одним із творів цієї авторки.

У творах Емілії Кундишевої [2] розглядаються різні життєві ситуації, в які потрапляють діти 10-13 років, перебуваючи в школі, вдома, на відпочинку тощо. Так, наприклад, знайомство та дружба хулігана Вовки з хлопчиком Петриком та його мамою, які змінюють долю бешкетника («Вовка, Петрик та Петрикова мама»); написання учнем твору про те, що на дачі він упіймав велику бабку та падіння з дерева, радість із того, що все обійшлося, а доля прив'язаної на мотузці бабки залишилася невідомою («... або як я впав із дерева»), перше кохання («Олексійко закохався»), відпочинок хлопчика на дачі, його випадкова зустріч та дружба зі старенькою вчителькою, що залучила учня до занять із художнього слова та до вміння спостерігати за прекрасним навколо («Хмаринки в глибині»); стосунки дітей між собою, формування ставлення один до одного («Ми з Кирилом та ерудит Вадим», «Маленька латка на лікті», «Знайомство», «Друг»), розповідь батька синові про свою першу вчительку та її вплив на долю та життя батька («Перша вчителька»).

Надзвичайно цікавим є твір «Збіг» («Совпадение»), в якому двоє учнів узимку розмовляють про майбутній відпочинок на канікулах улітку. Один відпочиватиме на морі, інший – на дачі. Другий хлопчик починає розповідати про цікаве життя в селі, а також про свого сусіда, з яким він нібито спілкувався. Насправді сусід був самотнім та озлобленим, і з ним маленький фантазер, звісно, не розмовляв і навіть не вітався, а лише пробігав повз його двір. І коли настає літо, і обидва друга їдуть на відпочинок, то в селі раптом відбувається точнісінько та сама розмова хлопчика з сусідом, про яку він розповідав у школі. Тобто відбувся неочікуваний збіг.

Покажемо методику роботи з твором Е.Кундишевої «Туди, де ліс та річка» [2, с. 7–38].

Короткий зміст. 12-річний Михайлик разом із мамою мріють поїхати влітку відпочивати туди, де є ліс та річка. Мама та син їдуть навмання, бо не знають, де зупинитися. Випадково у потязі вони знайомляться з Іваном Петровичем, який запрошує Мишка та Вікторію відпочивати у них у селі. Родина Івана Петровича гостинно зустрічає нових дачників, годує, ставиться до них як до рідних. Але виявляється, що ліс та річка далеко, туди потрібно довго йти. Михайликові це не

подобається, і він разом із мамою їдуть від Івана Петровича. Дружина Івана Петровича та він сам дуже сумують.

На новому місці ліс та річка були дуже близько. Михайлик зловив багато риби, зібрав суниці в лісі. Але чомусь йому невесело. І мама недобре почувалася.

Мишко просить Вікторію повернутися до Івана Петровича. Разом вони знову їдуть на автобусну зупинку.

Обговорення фактичного змісту твору.

1) Доведіть за допомогою твору те, що Михайлик дуже чекав подорожі туди, де є ліс та річка.

2) Який мав вигляд Іван Петрович у потязі? А який – у своєму селі, коли йшов додому з гостями?

3) Якою була Вікторія в будинку Івана Петровича?

4) Як відбулася зустріч / прощання гостей із господарями? Чим пригостила Віра Степанівна маму з сином?

5) Знайдіть опис нового будинку, куди приїхали Вікторія з сином. Чи було там затишно? Чому?

6) Як авторка зображує погоду під час від'їзду та під час прибуття Мишка з мамою до нового села? Чому саме так?

Відповіді учнів на питання та виконання завдань по тексту.

1) Чому Іван Петрович запросив Мишка та його маму до себе додому?

2) Чому Іван Петрович їхав похмурий у потязі?

3) Як зустріли гостей Віра Степанівна та Лідія Степанівна? Чи були вони справді раді Вікторії та Михайликові?

4) Як ви вважаєте, чому у родині Івана Петровича Михайлик та Вікторія почувалися дуже затишно?

5) Як почувалися Вікторія та Мишко в новому будинку? Чому? Знайдіть підтвердження своїх слів у творі.

6) Доберіть прикметники, які б характеризували: Михайлика; Вікторію; Івана Петровича; Віру Степанівну; Лідію Степанівну; господиню нового будинку.

7) Як би ви вчинили на місці Мишка, якщо вам довелося б довго іти до лісу та річки від Івана Петровича?

8) Як, на вашу думку, почувалися Іван Петрович та Віра Степанівна, коли Вікторія разом із сином поїхали? Знайдіть підтвердження своїх слів у творі.

9) Чому після першого дня на новому місці Мишкові все ж таки захотілося знову повернутися до Івана Петровича? А вам би захотілося? Чому? Як би ви вчинили на місці Мишка та Вікторії?

Виконання учнями творчого завдання.

1) Продовжте історію про те, як Михайлик та Вікторія повернулися до Івана Петровича та Віри Степанівни. Як вони зустрінуть маму та сина? Яка між ними відбудеться розмова? Як ви вважаєте, чи вибачиться Мишко перед Іваном Петровичем та Вірою Степанівною? Чому? А як би ви вчинили на місці хлопчика? На місці Вікторії?

2) Уявіть собі, що Мишко разом із мамою все ж залишилися у новому будинку і не повернулися до Івана Петровича. Яким би був тоді їх відпочинок? Як би вони почувалися?

3) Намалюйте будинок Івана Петровича та Віри Степанівни так, щоб було видно, що в ньому дуже затишно, та в ньому живуть добрі та гостинні люди.

Таким чином, наприкінці тез можна дійти висновку про те, що твори Емілії Кундишевої є цікавими та глибокими за змістом, та їх доцільно використовувати як під час уроків філологічного напрямку, так і в позаурочній та позакласній діяльності з метою формування життєвих цінностей дітей молодшого підліткового віку. Перспективою подальших розвідок у напрямі цієї проблеми може, на нашу думку стати, пошук різноманітних цікавих ігрових форм, методів та прийомів формування життєвих цінностей молодших підлітків.

Список літератури:

1. Коровка О.А. Шляхи формування життєвих цінностей в умовах модернізації освіти. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2008-11/08keaihs.pdf>

2. Кундышева Э. У меня к тебе одна просьба: Рассказы. Л.: Детская література, 1984. 175 с.

3. Прищепя С.М. Життєві цінності у дітей підліткового віку: сутність та особливості. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип.12. Т.1. С.162–165.

4. Формування особистості підлітка. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://vkba.zz.mu/gallery/pidlitok.pdf>

5. Ціннісні орієнтири сучасної української школи. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferentcia/2019/Presentasia-Roman-Stesichin.pdf>

6. Цінність життя підлітка: світоглядні орієнтири : Монографія / [В.М. Шахрай (ред.), Т.Ф. Алексєєнко, Л.В. Гончар, Л.В. Канішевська, Р.В. Малиношевський]. К., 2019. 136 с.